

INSTITUTIONEN FÖR FILOSOFI, LINGVISTIK OCH VETENSKAPSTEORI

FP2101 Praktisk filosofi: Avancerad litteraturkurs 1, 15 högskolepoäng Practical Philosophy: Advanced Literature Course I, 15 credits *Avancerad nivå / Second Cycle*

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori 2016-05-27 och senast reviderad 2023-02-03. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2023-08-28, höstterminen 2023.

Utbildningsområde: Humanistiskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

Inplacering

Kursen ges som fristående kurs på avancerad nivå.

Huvudområde

Praktisk filosofi

Fördjupning

A1N, Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs minst 90 hp med successiv progression på grundnivå i praktisk filosofi.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- visa fördjupad kunskap och förståelse inom något av den praktiska filosofins delområden,

- ingående redogöra för innehållet i relevanta delar av avancerad litteratur inom något av den praktiska filosofins delområden,
- ingående analysera några frågeställningar, argumentationslinjer och/eller metoder som förekommer i denna litteratur,

Färdigheter och förmåga

- välja och avgränsa frågeställningar, argumentationslinjer och/eller metoder i litteraturen som är lämpliga för en kortare kritisk uppsats,
- skriva en avgränsad, väl sammanhållen, kritisk uppsats om några frågeställningar, argumentationslinjer och/eller metoder som förekommer i denna litteratur,
- diskutera och försvara ovan nämnda uppsats på ett sätt som visar god förståelse av litteraturen,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kritiskt granska rimligheten i några av de argument som förekommer i den valda litteraturen,
- delta i filosofisk argumentation på ett sätt som visar respekt för meningsmotståndare och samtalspartner.

Innehåll

Kursen består av fördjupad läsning, analys och kritisk granskning av central litteratur inom något eller några delområden i praktisk filosofi (se nedan). Kursen kan antingen läsas som två delkurser om vardera 7,5 hp inom två olika delområden eller som en delkurs om 15 hp inom ett delområde.

I anslutning till introduktionstillfället utses en lämplig handledare utifrån studentens önskemål och ämnesinriktning. Valet av delområde och lämplig litteratur görs i samråd med handledare och examinator. Studenten kommer som regel ha möjlighet att utforma delar av kursens innehåll, och i vissa fall även examinationen, i samråd med handledare och examinator på ett sätt som är lämpligt i förhållande till studentens framtidsplaner och övriga studier.

Delkurser kan också läsas inom ramen för det nationella samarbetsprogrammet för master- och forskarutbildning i filosofiämnen. En sådan inriktning bör godkännas av handledare i förväg.

1. Tillämpad etik (*Applied Ethics*)

Detta delområde behandlar konkreta moraliska problem av fundamental betydelse för individ och samhälle i vår tid. Exempel på frågeställningar: Har människor och djur olika moraliska status? Är det moraliskt försvarbart att äta kött? Finns det moraliska

skäl att tillåta dödshjälp? Hur bör vi som individer hantera de miljömässiga och ekonomiska förändringar som globaliseringen ställer oss inför? Är dagens ekonomiska system moraliskt försvarbart? Hur balanserar man olika värden och krav i vården i ljuset av teknisk utveckling? Studenten kan även fördjupa sig i olika försök att tillämpa uppfattningar i normativ etik på praktiska frågeställningar inom skilda områden. Möjliga inriktningar behandlar aktuella arbeten om exempelvis medicinsk etik, djurrättsfilosofi, miljöetik, affärsetik, och idrottsfilosofi.

2. Normativ etik (*Normative Ethics*)

Detta delområde behandlar vad som ytterst förklarar att vissa handlingar är moraliskt rätt eller fel samt olika problem som aktualiseras av denna grundläggande fråga. Exempel på frågeställningar: Beror den moraliska statusen hos handlingar endast på hur bra eller dåliga deras konsekvenser är? Vad innebär det att något är bra eller dåligt? Finns det vissa handlingar man inte får utföra oavsett hur bra konsekvenser de har? Vilka andra aspekter, utöver handlingens konsekvenser, är relevanta för dess moraliska status? Möjliga inriktningar behandlar aktuella arbeten om exempelvis konsekventialism, utilitarism, deontologiska teorier (kantianism, pliktetik), dygdetik, egoism, kontraktsetik, och lyckoforskning. Studenten kan också gripa sig an teorier som handlar om vad som ytterst har värde och ger livet mening, såsom hedonism, preferentialism, och perfektionism.

3. Metaetik (*Metaethics*)

Detta delområde behandlar problem om moralens natur och grundläggande förutsättningar, såsom semantiska, ontologiska, och kunskapsteoretiska frågor med avseende på moraliska och normativa uppfattningar. Exempel på frågeställningar: Kan moraliska uppfattningar vara sanna och falska? Finns det något rätt och fel? Kan man nå kunskap i moraliska frågor? Finns det en moral som gäller för alla? Finns det en nödvändig koppling mellan moraliska uppfattningar och motivation? Vad är det som förklarar att vi har skäl att utföra vissa handlingar? Möjliga inriktningar behandlar aktuella arbeten om exempelvis moralisk realism, non-kognitivism (expressivism), relativism, error-teori, fiktionalism, metaetisk konstruktivism, moralisk motivation, och teorier om normativa skäl för handling.

4. Politisk filosofi (*Political Philosophy*)

Detta delområde behandlar fundamentala normativa begrepp och problem inom politisk filosofi. Exempel på frågeställningar: Vad innebär det att ett samhälle är rättvist, fritt eller jämlikt? Hur bör ett samhälle utformas för att i högsta möjliga utsträckning realisera dessa värden? Vilken är relationen mellan begrepp som frihet, rättvisa och jämlikhet? Hur gör man avvägningar mellan dem om de kommer i konflikt?

Möjliga inriktningar behandlar aktuella arbeten om exempelvis liberalism, konservatism, socialism, libertarianism, och kommunitarism. Andra möjliga inriktningar behandlar aktuella arbeten om politikens villkor och möjligheter, såsom rättsfilosofi, demokrati, social beslutsteori, mångkulturalism, och global rättvisa.

5. Religionsfilosofi (*Philosophy of Religion*)

Detta delområde behandlar fundamentala tros- och livsåskådningsfrågor ur filosofisk synvinkel. Exempel på frågeställningar: Finns det rimliga argument för Guds existens? Kan den religiösa tron ges en rationell grund? Har livet mening om Gud inte finns? Finns det sekulära alternativ som kan fylla den erfarenhet av mening som en gudstro erbjuder? Studenten ges möjlighet att läsa aktuella verk om centrala frågeställningar eller teoribildningar inom religionsfilosofi och filosofi som behandlar livsåskådningsfrågor. Möjlighet finns också att sätta dessa frågeställningar i relation till samtida religiösa företeelser.

6. Estetik (*Aesthetics*)

Detta delområde behandlar fundamentala frågor i filosofisk estetik. Exempel på frågeställningar: Vad är konst? Är det möjligt att tala om bra och dålig konst? Vad är det som gör konst bra och dålig? Vad är skönhet? Vad utmärker estetiska upplevelser? Kan tolkningar av konst vara korrekta och inkorrekta? Dessa frågor kan även sättas i relation till aktuell samhällsdebatt beträffande olika maktfrågor med avseende på konstvärlden och det offentliga rummet. Det finns också möjlighet att fördjupa sig i filosofiska frågor med relevans för särskilda konstarter såsom konst, litteratur, och musik.

7. Fri vilja (*Free Will*)

Detta delområde behandlar begreppet fri vilja samt olika problem som aktualiseras av detta grundläggande begrepp. Exempel på frågeställningar: Är våra handlingar determinerade? Är determinismen förenlig med existensen av fri vilja? Vad innebär det att ha en fri vilja? Kan vi vara moraliskt ansvariga om våra handlingar är determinerade? Området studeras genom kritisk inläsning av moderna forskningsinlägg och kan behandla moral- och religions- och rättsfilosofiska, liksom begreppsliga och metafysiska, aspekter av denna problematik. Det finns också möjlighet att särskilt studera aktuella arbeten om handlingsfilosofi.

8. Feministisk filosofi (*Feminist Philosophy*)

Detta delområde behandlar feministisk filosofi, vilken kan studeras utifrån olika synvinklar, såsom historiskt, etiskt, politiskt, genusteoretiskt, etc. Möjlighet finns att

studera något särskilt fält inom feministisk filosofi vad gäller dess olika filosofiska problemställningar, teoribildningar, och metoder. Det är också möjligt att studera något särskilt delområde av praktisk filosofi (metaetik, normativ etik, tillämpad etik, politisk filosofi, etc.) ur ett feministiskt-filosofiskt perspektiv. Vidare lämnas studenten möjlighet att inom de övriga delkurserna som ges på avancerad nivå studera ett särskilt område av praktisk filosofi ur feministiskt-filosofiskt perspektiv.

9. Experimentell praktisk filosofi (*Experimental Practical Philosophy*)

Detta delområde behandlar den riktning inom samtida filosofi som syftar till att belysa filosofiska problem med hjälp av empiriska undersökningar. Möjlighet finns att studera de olika metodologiska frågeställningar som aktualiseras i mötet mellan praktisk filosofi och empiriska vetenskaper. Exempel på frågeställningar: Kan empiriska resultat belysa traditionella frågor inom praktisk filosofi? Vilka konsekvenser har olika resultat inom experimentell filosofi för traditionella praktisk-filosofiska metoder? Vad innebär den typ av "intuition" som praktiska filosofer sägs åberopa? Vilken är den kunskapsteoretiska signifikansen av sådana intuitioner? Möjlighet finns också att studera experimentell filosofi med avseende på något särskilt delområde av praktisk filosofi (metaetik, normativ etik, tillämpad etik, etc.).

10. Den praktiska filosofins historia (*History of Practical Philosophy*)

I detta delområde ges studenten möjlighet att fördjupa sina kunskaper om centrala texter ur den praktiska filosofins historia som studenten inte tagit del av tidigare under utbildningen. Möjlighet ges att i detalj analysera något eller några klassiska verk inom de delområden som ingår i praktisk filosofi (se ovan) tillsammans med eventuell sekundärlitteratur om verket eller verken ifråga.

Former för undervisning

Undervisningen sker främst i form av handledning, men även seminarier kan förekomma. Om kursen läses inom ramen för det nationella samarbetsprogrammet för master- och forskarutbildning i filosofiämnen, tillämpas de i varje sådant fall aktuella undervisningsformerna.

Undervisningsspråk: svenska och engelska

Former för bedömning

Kursen examineras genom skriftliga och/eller muntliga examinationer. Normalt ingår en skriftlig kursuppsats där den valda litteraturen kritiskt granskas, men även aktivt

deltagande i samt muntlig presentation vid seminarier kan vara examinerande.

Om student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinator inför nästa examinationstillfälle, bör sådan begäran inlämnas skriftligt till institutionen och ska bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap 22§).

Om student fått rekommendation från Göteborgs universitet om särskilt pedagogiskt stöd kan examinator, i det fall det är förenligt med kursens mål och förutsatt att inte orimliga resurser krävs, besluta att ge studenten en anpassad examination eller alternativ examinationsform.

I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar ska student garanteras minst tre examinationstillfällen (inklusive ordinarie examinationstillfälle) under en tid av minst ett år, dock som längst två år efter det att kursen upphört/förändrats. Vad avser praktik och verksamhetsförlagd utbildning gäller motsvarande, men med begränsning till endast ett ytterligare examinationstillfälle.

Betyg

På kursen ges något av betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U). Om kursen läses som två delkurser, krävs för ett sammanlagt G på hela kursen *antingen* G på båda delkurserna *eller* G på ena delkursen och VG på den andra, medan det för ett sammanlagt VG på hela kursen krävs VG på bägge delkurserna.

Kursvärdering

Studenter som deltar i eller har avslutat kursen ges möjlighet att anonymt framföra erfarenheter av och synpunkter på denna i en kursvärdering. En sammanställning av kursvärderingen och kursansvarig lärares reflektion tillgängliggörs för studenterna inom rimlig tid efter kursslut. Nästa gång kursen ges presenteras sammanställningen och eventuella genomförda åtgärder.